

*Petru Maior University of Tg.-Mureș
Faculty of Economics, Law and Administration
Finance and Accounting Department*

UNIVERSITATEA
Petru Maior
TĂRGU-MUREȘ

INTEGRITATEA RAPORTĂRIILOR FINANCIARE – PIATRA DE TEMELIE ÎN COMUNICAREA EFICIENTĂ CU INVESTITORII

Ph.D. Lecturer
Ioan Ovidiu SPĂȚĂCEAN

European Conference on Financial Services – ECFS, October 2017, Brasov

Abordarea cercetării

Istoria : *cazul **Harinvest** (2013), (peste) 3,5 mil. Eur pierderi pentru 67 investitori, 1/3 active FCI afectate ....**se repetă?**
* cazul **MCAB** (2017), insolvență, (-) 84,29% scădere preț de tranzacționare în perioada 10 – 17 febr. 2017, suspendare după raportare rezultate preliminare 2016 : profit (Q3) **39,6 mil. lei** ==> pierdere (12M) **178,2 mil. lei**

Premise = lecții (ne) învățate :

Principalele preocupări ale investitorilor: continuitatea afacerii, riscul unei raportări financiare denaturate și tranzacții cu părți afiliate
 Integritatea și credibilitatea raportărilor financiare = aspecte cheie în evaluarea încrederii investitorilor în eficiența piețelor de capital

Obiective: Identificarea și analiza semnalelor de alertă care ar fi putut proteja investitorii

Metodologie : Examinare Situații Financiare & Rapoarte audit; Testare rate financiare cheie și evaluare risc insolvență; Inspectia prețurilor de tranzacționare; Screening media

Evidențe empirice – inconsecvența raportării financiare

Perioada	Element din situațiile financiare	Raportare ANAF (lei)	Raportare IFRS (lei)	Diferențe (lei)
31/12/2016	Stocuri	500.931.379	498.987.387	(1.943.992)
	Creanțe	210.194.367	212.138.360	1.943.993
	Rezultatul perioadei	(179.413.881)	(179.774.793)	(360.912)
	Numerar și echivalente	601.722	(49.374.248)	(49.975.970)
31/12/2015	Numerar și echivalente	8.225.830	(18.270.902)	(26.496.732)
31/12/2014	Numerar și echivalente	30.034.169	(4.215.416)	(34.249.585)

Constatări: (1) Inconsecvențele subminează integritatea raportării financiare și alimentează suspiciuni privind posibile denaturări ale situațiilor financiare; (2) Cadrul de raportare financiară este unic; stocurile și creanțele ar trebui raportate conform aceluiași politici contabile (valoare realizabilă netă/valoare recuperabilă); (3) Numerarul și echivalentele trebuie să aibă valori identice (**alertă 2014 și 2015!**)

Evidențe empirice – revizuirea ratelor financiare cheie în 2016

Indicator	31/12/ 2016 (p)	30/09/ 2016	30/06/ 2016	31/03/ 2016	01/01/ 2016	Rec. value	Comment
<i>Lichiditate curentă</i>	0,85	1,05	1,02	1,02	1,02	> 2	Nesatisfăcător
<i>Lichiditate imediată</i>	0,32	0,32	0,28	0,33	0,36	> 0,8	Nesatisfăcător
<i>Lichiditate efectivă</i>	0,02	0,02	0,02	0,01	0,02	> 0,5	Nesatisfăcător
<i>Solvabilitate patrimonială</i>	0,01	0,18	0,17	0,18	0,18	> 0,5	Critic
<i>Solvabilitatea generală</i>	1,01	1,22	1,20	1,21	1,22	> 1,5	Nesatisfăcător
<i>Îndatorarea globală</i>	72,61	4,61	4,97	4,70	4,62	< 0,5	Critic
<i>Valoarea unitară active nete</i>	1,36 lei	21,76 lei	19,24 lei	18,31 lei	17,54 lei	n/a	Prăbușire
<i>Preț/acțiune</i>	8,40 lei	8,90 lei	7,36 lei	7,84 lei	8,10	n/a	Consolidare
<i>Price/Book value</i>	6,19*	0,41	0,38	0,43	0,46	n/a	Subevaluată*

Constatări: (1) Indicatorii de lichiditate au înregistrat valori nesatisfăcătoare, iar cei de solvabilitate ridică incertitudini semnificative privind continuitatea activității; (2) Prețul de tranzacționare a urmat un trend puternic ascendent (+ 27%) în perioada iulie 2016, cu ușoară corecție pe final de an (3) Cu excepția datei bilanțului 31/12/2016, când valoarea contabilă a acțiunii s-a prăbușit (CPR au scăzut cu 94%), indicatorul PbV a sugerat o acțiune MCAB puternic subevaluată (semnal “Buy”); (4) Semnale divergente : ratele financiare indicau perspective financiare îngrijorătoare în timp ce indicatorii de piață transmiteau semnale de cumpărare.

Evidențe empirice – evaluări asupra riscului de faliment

Model / Scor Z	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012
Altman (1968)	1,235776	2,295735	2,150004	2,115895	1,779810
Încadrare	$z < 1,81$	$1,81 < z < 2,99$	$1,81 < z < 2,99$	$1,81 < z < 2,99$	$z < 1,81$
Evaluare	Dificultate	Incertitudine	Incertitudine	Incertitudine	Dificultate
Altman (1983)	0,290835	1,310394	1,316845	1,313504	1,049305
Încadrare	$z < 1,23$	$1,23 < z < 2,90$	$1,23 < z < 2,90$	$1,23 < z < 2,90$	$z < 1,23$
Evaluare	Dificultate	Incertitudine	Incertitudine	Incertitudine	Dificultate
Conan Holder (1978)	(0,012426)	0,068185	0,051768	(0,311877)	0,054663
Încadrare	$(0,05) < z < 0,04$	$0,04 < z < 0,10$	$0,04 < z < 0,10$	$z < (0,05)$	$0,04 < z < 0,10$
Evaluare	Pericol	Alertă	Alertă	Faliment	Alertă

Constatări: (1) Valorile atribuite zonei de “incertitudine” sunt sensibil apropiate de zona “dificultate” în modelul Altman; (2) Similar, valorile scorului determinat în modelul Conan Holder sunt preponderent grupate la granița zonelor “alertă/pericol” (**alertă în 2013!**) (3) Valorile determinate în perioada 2012-2016 indică o stare financiară afectată de riscuri semnificative privind intrarea în insolvență.

Evidențe empirice – opinia de audit și percepția investitorilor

Data	Semnificație	Var. preț (%)	Perioada raportare	Ajustare audit (lei)	VUAN neajustată (lei/acț.)	VUAN ajustată (lei/acț.)	Var. anticipată (%)
25.03.16	Publicare raport audit	(0,25)	31.12.15	22.059.623	17,54	15,19	(13,40)
16.02.16	Rezultate preliminare	11,34	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx
26.10.15	Admitere piața REGS	6,11	31.12.14	22.059.623	12,28	9,93	(19,14)

Constatări: (1) Investitorii au dat dovadă de comportament irațional, neglijând ajustările de audit care au determinat o modificare a opiniei de audit (opinie cu rezerve). Bazele modificării opiniei (a) capitalizarea sub formă de active a unor plăți în avans care ar fi trebuit să afecteze rezultatul perioadei (18.040.790 lei); (b) nerecunoașterea unor ajustări pentru deprecierea creanțelor (4.018.833 lei) și (c) lipsa S.P.A.A. privind cantități de stocuri (2012), fără cuantificarea impactului în poziția financiară. (2) Deși variația anticipată a VUAN la 31.12.2015 ar fi fost de (-) 13,40%, prin ajustarea capitalurilor proprii cu suma de 22.059.623 lei, prețul s-a apreciat semnificativ (+11,34%) la data publicării rezultatelor preliminare și s-a corectat nesemnificativ la data prezumată a publicării raportului de audit (-) 0,25%. Similar, în cazul admiterii la tranzacționare pe piața REGS.

Alte evidențe

- ❑ Structura acționariatului denotă un risc de concentrare a puterii decizionale (acționar cu 69% din drepturi de vot/ lipsă cvorum AGA prima întâlnire);
- ❑ Retragerea unui respectabil fond de investiții (Morgan Stanley), prin diminuarea treptată a participației de la 20% la 4,79% (iulie 2016), urmată de exit;
- ❑ Creștere neobișnuită a stocurilor (aprox. 4 ori în 2013-2014) în raport cu volumul afacerii care a crescut doar cu 100% în aceeași perioadă;
- ❑ Incidente de plată (CIP – BNR) peste 100 doar în perioada dec. 16 – ian. 17;
- ❑ Comportament excesiv de riscant (debt roll over), intenția de atragere 200 mln. Eur prin emisiune obligațiuni listate pe piețe externe (Hot. AGEA ian. 2017), nefinalizată;
- ❑ Comunicarea cu întârziere (12 și 17 iulie 2017) și doar ca urmare a solicitării ASF, a unui număr de 14 dosare privind litigii înregistrate pe rolul instanțelor în decursul anului 2016 (în absența unor provizioane înregistrate la 31/12/2016).

Concluzii & perspective

- ❑ Identificarea unor **inadvertențe în raportarea financiară** este percepută ca o **știrbire a integrității** în comunicarea cu investitorii;
- ❑ Deși au fost identificate **suficiente semnale de alertă**, unii investitori le-au ignorat, asumându-și riscul de a rămâne captivi într-o societate în insolvență;
- ❑ Opinia de audit modificată (alta decât fără rezerve) ar trebui analizată cu o atenție sporită de către investitori, mai ales când sunt exprimate **ajustări cuantificabile** în activele nete;
- ❑ Demersuri **viitoare** : proiectarea unui model pentru cuantificarea riscului de raportare frauduloasă pe piața de capital.

Vă mulțumesc pentru atenție!
Orice propunere de îmbunătățire va fi
abordată cu mare interes...

PhD. Lecturer
Ioan Ovidiu SPĂTĂCEAN
ovidiu.spatacean@ea.upm.ro